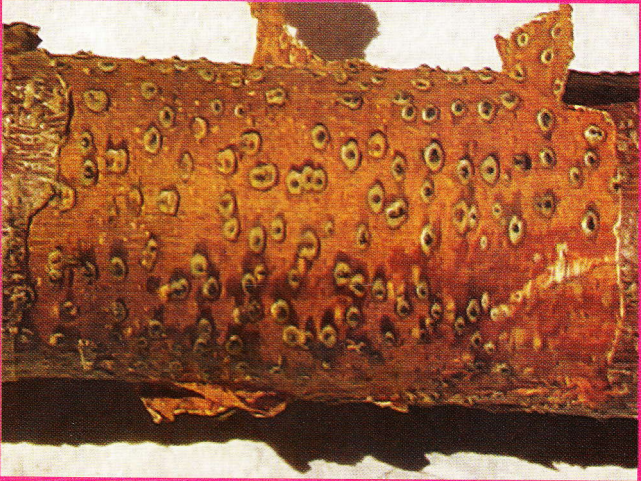

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĐI

Zirai M¼cadele Araştırma İstasyonu M¼d¼rl¼Đ¼

KİRAZ AĞAÇLARINDA
CYTOSPORA KANSERİ VE
M¼CADELESİ

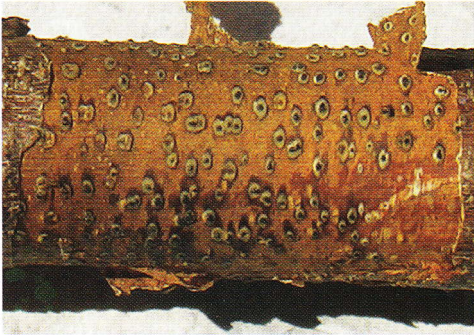
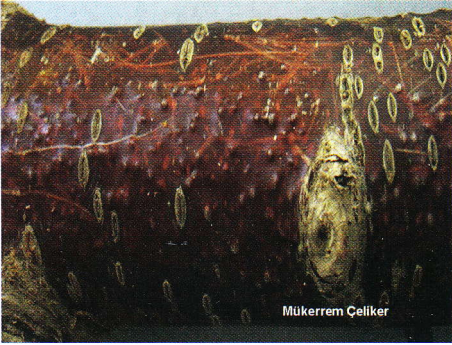
Hazırlayan: Dr.N.M¼kerrem ÇELİKER

BORNOVA / İZMİR
YAYIN NO: 2014/5

KİRAZ AĞAÇLARINDA CYTOSPORA *Cytospora cincta* Sacc., *C Leucostoma persoonii* (Nitschke) Höhn./ KANSERİ

Hastalık etmeni fungus bir yara parazitidir.

Etmenin kabuk dokusundan girişi, budama yaralarından, kış donları sırasında oluşan kabuk çatlaklarından ve sonbaharda dökülen yaprak izleri ve meyve saplarında oluşan yaralardan olur.

Şekil 1. Cytospora kanserinin sürgün ve dallarda meydana getirdiği çıkıntılar (üstte), epidermin altındaki piknidial stroma (altta).

Enfeksiyon oluştuktan sonra, ölü dokuda piknityumlar oluşmaya başlar, bu nedenle kabukta

toplu iğne başı şeklinde çıkıntılar meydana gelir (Şekil 1).

Şekil 2. Konidiosporların kitle halinde çıkışı.

Bunlar olgunlaşınca üst epidermisi yırtar ve özellikle yağıştan sonraki nemli havalarda kırmızı-turuncu renkte iplikçikler şeklinde konidiospor kitlesi çıkar (Şekil 2).

Kuru dallarda oluşan konidiospor yağmur, böceklerle yayılır. Budama aletleri de hastalığın yayılmasında önemli bir faktördür.

Hastalık etmeni dal ve kanserlerde spor veya miselyum olarak bütün yıl bulunabilir.

Hastalığın belirtileri

Hastalık belirtileri gövde, ana dal ve yan dallarda kanser, daha ince dallarda ise kuruma ve geriye doğru ölüm şeklinde ortaya çıkar.

Enfekteli kısımda kabuk kahverengileşir ve çöker (Şekil 3).

Hasta doku üstünde, yara etrafında zamk akıntısı görülür (Şekil 4).

Şekil 3. Hastalık nedeniyle kabuk dokusu altında meydana gelen kahverengileşme.

İlkbahar enfeksiyonlarında daha kısa fakat daha çökük kanserler oluşur. Bunların birçoğu aynı vejetasyon döneminde iyileşerek kapanabilir (Şekil 5).

Şekil 4. Hastalıklı kabuk dokusu üstünde meydana gelen zamk akıntısı.

Sonbahar ve kış enfeksiyonlarında ise etmenin dokudaki gelişimi yavaştır. Ancak vejetasyon başlangıcında bu dallar hastalık nedeniyle kurur.

Şekil 5. Hastalık nedeniyle meydana gelen kanserler.

Hastalık dalın veya gövdenin çevresini tamamen sararsa, enfeksiyon noktasının üstünde kalan kısım aniden solar ve kurur.

Kanserli kısım uzunlamasına kesilirse iletim demetlerinde aşağıya ve yukarıya doğru kahverengi bantlar görülür. Ayrıca hastalıklı ve sağlıklı doku arasında kırmızimsı kahverengi bir hat dikkati çeker.

Enfeksiyonlar, çok sayıda meyve veren dalın kurummasına neden olduğu için önemli ürün kayıplarına yol açar.

Konukçuları

Elma, armut, kayısı, şeftali, nektarin, erik, kiraz, dişbudak, akdiken, iğde ve söğüttür.

Mücadelesi

Kültürel önlemler

Dal kesimleri, dal almalar ve kanserli dokuların temizlenmesi hasattan sonra yaz aylarında yapılmalıdır.

Hastalıklı dallar sağlıklı dokuyu da içerecek şekilde kesilmeli ve imha edilmelidir.

Kesilen yüzeyler ise aşı macunu ve ardıç katranı gibi maddeler ile kapatılmalıdır.

Budamalara öncelikle sağlıklı ağaçlardan başlanmalıdır.

Budama aletleri, bir ağaçtan diğerine geçerken %10'luk sodyum hipoklorit solüsyonuna batırılarak temizlenmelidir.

Diğer hastalık ve zararlılarla mücadele yapılmalıdır.

Toprak işleme ve hasat sırasında ağaçlar yaralanmamalıdır.

Drenajı iyi bir yerde bahçe tesis edilmelidir.

Azotlu gübre uygulaması, yaprak ve toprak analiz sonuçlarına göre, önerildiği dönemde yapılmalıdır.

Sezon sonu sulamadan kaçınılmalıdır.

Kimyasal mücadele

Bu hastalığa karşı etkili bir kimyasal mücadele yöntemi yoktur.